

تاگ 2

آزات

Knowledge Struggle Victory

بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آزاد

آزات

آشوبی محمد: زانت، عمل ء بے عملی

سگار پیلی کیشنز

تاک: 2

سرہال: آشوبی مجھد: زانت، عمل ءبے عملی

چاپ: نومبر 2021

گپال: meadia@bso-azad.com

تند جاہ: bsoazad.site

ڈس: عطا شاد ڈگری کالج تربت

آشوبی جھد: زانت، عمل ء بے عملی

آشوبی جھد ء وانگ

سامراج ء گورء پہ آئی ء ایر دست ء گلا میں راج ء وانگ سر جم یک
 جتائیں بزانتے دارایت۔ سامراجی تاکت وتی وانگی راجبند (نظام تعلیم)
 وسیلہ ء ایر دستیں راج ء مہلوکانی سر جمیں وجود ء بدل کن آنت۔
 زور گری ء سر جمیں گوستانک ء بچار کہ اود ء سامراجی وانگی راجبند ء پہ
 ایر دستیں راجاں ہمک شے یے ء ر ایک چپیں بزانتے دانگ۔ چونکہ یک لس
 زبانی ہبرے "زور گریں تاکت کجام اوں راج یا ڈیھ یے ء پہ زور گرگ ء
 ہاتر ء رو انت گڑا چہ درستاں پیسر آ آہانی زندگی آنی مانا ء جنء مٹ کن
 آنت۔" ہماراج کہ آ زور گر ء آہگ ء پیسر قدیم دودمان ء گوستانک، مھکمیں
 ربیدگ ء زبان ء شریں معاشی ء چا گردی راجبندانی واہند بنت، چہ زور گر ء
 آہگ ء پد (اے چیزانی) اے مانا سر جم مٹ بنت۔ قدیم دودمان ء گوستانک ء را

جنگلی ۽ نام دیگ، مھکمیں ربیدگ ۽ را جہالت گوشنگ، شریں معاشی ۽ سماجی
 راہبند ۽ را پد منگی ۽ مانا دیگ بیت۔ ۽ گوں وہد ۽ ہمر اہی یا کہ گوں سامراج
 ۽ زورگری ۽ مھکم بوگ ۽ (سامراج ۽ دانگیں اے مانا) ایردستانی زندگی ۽ راستی
 جوڑ بنت۔

مظلوم ۽ وانگی راہبند ۽ بندات چہ ہما تچکیں جستاں بیت کہ چر اہاں
 مردم ئے بقاء جھد ۽ آجونی ۽ ہاتر ۽ راہ گیش آنت۔ ہما راستیں جست کہ چہ
 سامراج ۽ نیمگ ۽ آدم ام ایر جنگ بنت۔ وہدے کہ مظلوم وتی گوست،
 ہست ۽ پہ باندا ۽ غور ۽ پکر کنگ بندات کنت ۽ ہما جستاں وتی دیم ۽ ایر کنت
 کہ چر اہاں زورگر ۽ زورگری ۽ ولکوج کنگ ۽ ترس پاد کابینت۔ گڑا زورگریں
 تاکت جست ۽ پرس ۽ غور ۽ پکر ۽ بر جمیں وانگی راہبند ۽ بدل ۽ یک انچیں وانگی
 راہبندے وتی ایر دست ۽ گردن ۽ لوپ کنت کہ چرائی ۽ تھنا پہ آئی ۽ جند ۽
 راہبند ۽ جھزینگ ۽ آئی ۽ کاس لیس پیدا ک بنت۔

سامراجی وانگی راہبندء ہلاپء مظلومء وانگی راہبندء بنیاد چہ غورء
پکرء کنگ بیت۔ انچو کہ سامراجی وانگی راہبندء تہء نودربران ء مشین جوڑ
کنگ ء پہ یک ریسیء ء تاچینگ بنت۔ ایشیء ہلاپء مظلومء وانگی راہبندء
منطق ء منانک ء بالائی بیت، کہ اودء چے پیم، جی ء چوں ء رازشت دیگ
بیت۔ کہ چرائیء سوبء مظلوم وتی گوستانکی پجار، یکجاہی ء بقاء پہ بانداتء
ہاترء چارء پجاری ثرانانی دراں پیچ کنت۔ انچو کہ سامراجی وانگی راہبند محکومانی
گوستانک، ربیدگ ء زبان ء ہوار معاشی، سیاسی ء سماجی راہبندء مسخ کنت، ہمی
ڈول آئیء ہلاپء ایردستیں راج گوں یک ہاسیں دلگوشےء بنیادء وتی
گوستانک، ربیدگ ء زبان ء ہوار معاشی، سیاسی ء چاگردی راہبندء زندگ
دارگ ء ہاترء ایشاں وتی ہمر وچیکیں گپ ء گالانی بھر جوڑ کنت، کہ چہ آئیء نا
تھنا ایردستء گوستانک، ربیدگ، زبان ء چاگردی راہبند زندگ بوگء
نیمگ ء سپر کن آنت بگندے آئیء بالانستنگیں سامراجی راہبند اوں بیگواہیء
مجاں گار بنت۔

سامراجی راہبندء دیمء ایر دستء وئی گوستانک، هوریء (اجتماعی)
 بقا، ربیدگ، زبانء چاگردیء معاشی راہبندء سرء غورء پکرء منطقی گپء
 تران مظلومء وانگی راہبندء بھر بنت، کہ چرائیء آشوبی جھد کار و دیگ بنت۔
 غورء پکرء منطقی گپء تران آشوبی زربشتانی (تحریک) بنیاد بنت، آشوبی
 زربشتانی دیرویء سو بھندیء دارء مدار ہم گوں ہمے "غورء پکر"ء بندوک
 ایت۔

آشوبی زربشتء عمل

ہمے ڈولء کہ آشوبی جھدء بنیاد چہ غورء پکرء بیت، ہمے
 ڈول آشوبء راتاں وئی مرادانی منزلء سرکنگء "غورء پکر"ء راجہ عملء
 جاہاں گوازینگ کپ ایت۔ چریشیء ابید آشوبی غورء پکر ہشکیس داوا یے جوڑ
 بیت۔ انچو کہ پاؤ لوفر اے گوش ایت "گال ہما و ہدء سرجم بنت کہ تو آہاں
 گوں عملء ہمگر نچ بہ کن۔" آشوبی زربشت (تحریک) چہ وئی تاکتء سک
 باز من یک سامراجی تاکتء گوں دیم پہ دیم بیت، کہ آسامراجی تاکتء

گورء ریگولر آرمی، نوکیں دنیاۓ سازۓ سامان (ٹیکنالوجیز)، مز نہیں کچےۓ
 آسراتی، بز انکہ یک مز نہیں تاکتےۓ واہند بیت۔ نوں اے سامراجی تاکتۓۓ را
 گوں ہشکیں آزمانی تراناں شکستۓ دیگ وتی جاہۓ، موریے ماں گوش ۓ نہ
 وارت۔ بگندے آشوبی ززمبشتۓ سو بمندی گوں اے گپۓ بندوک انت کہ
 اے ززمبشتۓ غورۓ پکرۓ ہواریۓ عملۓ کچ جے انت۔؟

چوشکہ آشوبی ززمبشتۓ تہۓ ہشکیں ہبر (یا ونگڈیں ترانۓ لفاظی)
 وت یک گیر آشوبی رویہ یے۔ ونگڈیں گپۓ گال مچ ڈولۓ یک آشوبی
 ززمبشتۓ پیداک کنگۓ سوب جوڑ نہ بنت، بگندے چوشیں رویہ کجام اوں
 برجاہیں ززمبشتانی رونگاں گیش نزور کن انت۔ یک آشوبی ززمبشتۓ تہۓ اگاں
 یک کسے یاٹولی یے چہ عملۓ لوٹانی پیلو کنگۓ نزور بوت، گڑا ہمازات یاٹولی
 ززمبشتۓ تہۓ مایوسیۓ دلپروشیۓ ونگڈیں ترانانی پیداک کنگۓ سوب جوڑ
 بیت۔ آشوبی ززمبشتۓ تہۓ پہ زانت یا پہ نازانتی مایوسیۓ دلپروشیۓ و دینوک
 بذات وت آشوب دژمنیۓ تہۓ کاینٹ، اگاں یک کسے یا کہ ٹولی یے کہ آپہ نا
 زانتی مایوسیۓ دلپروشیۓ پیداک کنگۓ سوب جوڑ بوگۓ بوت، گڑا ہمے گس یا

کہ ٹولی "آشوبی بیسہ" ء قابلیں کس یا ٹولی یے جوڑ بوت نہ کنت ء چریشاں اے
ہبراواں پدر بیت کہ ہمے کس یا ٹولی "غور ء پکر ء عمل" ء سر ء بیسہ نہ دار انت۔
آشوبی زربشت ء جھد کار مدام غور ء پکر ء عمل ء سر ء بیسہ دار انت،
آھچر چہ زربشت ء دلپروش نہ بنت، بلکہ آھرج پیمیں نگلیکیں جاوراں، پہ
ہوش ء گوش زربشت ء مھکم کنوک بنت۔ آشوبی زربشت ء عملی جھد کار نہ
کدی چہ دژمن ء زور اکیاں ترس انت ء نیکہ زربشت ء تہ ء بوؤ کیں و تگڈیں
ہبراں چہ دلپروش بنت، چہ ء کہ آ جھد کار کہ آ عمل ء سر ء بیسہ دار انت، آ
چرے کلیں نگلیک ء ناوشیں جاوراں آگاہ بنت ء آشوبی زربشت ء دیم ء آؤ کیں
تہ ء ڈنی تو امیں اژاندانی و لگوج کنگ ہم زان انت۔

غور ء پکر ء عمل ء سر ء بیسہ دار و کیں جھد کار وتی عملاں ہوار وتی
زربشت ء راچہ خود تقیدی ء عملاں گوازین انت، وتی میان ء بے رھمیں
اھتلاپ اول دار انت ء چہ ہرج ڈولیں ر دیں کارے ء جُست چست کنگ ء
بود ہم دار انت۔ آچرے گپ ء شش ء پنچ ء تہ ء نہ بنت کہ گل ء زربشت ء

تہ نوری ہست انت، بلکہ کجام اوں نوری ء کمی آنی آہگ ء گوں دلرنجی ء
دلپروشی پیدا کنگ ء بدل ء ادارہ جاتی بنیاد ء یک سرجمیں تنقیدی
چاگردیے جوڑ کن انت۔ باسکانی تہ ء تنقید کنگ ء اہتلاپ دارگ ء جرات
پیدا کن انت، کہ چرائی ء زبمشتی نوری کمی ء ہلاسی ء نیمگ ء روانت۔

کجام اوں آشوبی زبمشتی ء سو بماندی ء دارمدار غور ء پکر ء گوں
بندوک بیت، غور ء پکر ء چہ عمل ء عمل ء چہ غور ء پکر ء جتا بکن ء گڑا آشوبی
زبمشتی ہچ ڈول ء وتی وجود ء بر جاہ داشت نہ کنت۔ دنیا ء کجام اوں سماج یاراج
کہ آپے ڈول ء سامراجیت ء ایر دست بوتگ انت یا کہ ہست انت، آہاں وتی
ایر دستی ء جاور ء رایک جیڑھے ء بنیات ء وتی دیم ء ایر کنگ ء آئی ء دراہیں
تک ء پھناتانی چارگ ء پد وتارا "آشوبی عمل" ء ہاتر ء سرجم تیار کنگ، کہ
چرائی ء آشوبی زبمشتاں وتی سرچست کنگ۔ اگاں ناکجام اوں سماج یاراج کہ
آہاں ہچ پیم ء وتی ایر دستی ء گلامی ء احساس نہ بوت ء وتی ودیگ بوتگیں جاورانی
سر ء غور ء پکر کنگ ء ہاتر ء تیار نہ انت، گڑا سماج یاراجاں مرچی وتی سماجی یا
کہ راجی بستار ہلاسی کنگ انت۔

آشوبی ززمبشت ء بے عملی

دنیا ء تہ ء چینکس کہ آشوبی ززمبشت بو تگ آنت یا کہ اے وھد ء
 هست آنت، آہانی تہ ء اید گہ بازیں جیڑھاں ھوار اے جیڑہ اوں دیم ء کئیت کہ
 ھمک آشوبی ززمبشت ء چہ آئی ء تہ بے کرد ء نابودیں (یا لفاظی) کس یا ٹولیا نی
 دیمپانی کنگ کپ ایت۔ چوشکھ مئے سیادی چہ بلوچ راجی ززمبشت ء انت
 ، پھمشکھ اے سرہال ء سنیمی ء گڑی بھر ء بلوچ راجی ززمبشت ء تہ ء ھستیں بے
 عمل ء ء را یک جیڑھے ء بستار ء چار ایں ء وتی اے گپ ء گال ء را بلوچ راجی
 ززمبشت ء نگاہاں چارگ ء جھد ء کن ایں۔

بلوچستان ء آشوبی ززمبشت ء بنیاد 13 نومبر 1839 ء میر محراب
 خان گوں وتی جان ء کربانی ء ایرکت۔ کہ چرائی ء پد بلوچستان ء ھرنیمگانی
 مہلوک عملی بستار ء ززمبشت ء بھر جوڑ بوان بوت کہ چرائی ء ززمبشت
 شاھیرگان بوان بوت۔ زور گریں برطانیہ ء ھلاپ ء 107 سالانی دراجیں جھد،
 یک نیمگے غور ء پکر ء عمل ء فلسفہ سر ء بیسہ داروکیں مہلوک ء دراج کشیں جھد

آت، کہ چرائی ۽ برکت ۽ 107 سالانی گلامی ۽ دراجیں مدت ۽ ابید ہم بلوچ وتی
 پٹار، زبان، ربیدگ ۽ گوستانک ۽ زندگ دارگ ۽ سوین بوت ۽ گوں آئی ۽
 هواردیم ۽ وتی آؤ کیں بلوچ پدرتیچ ۽ رازورگری ۽ هلاپ ۽ جھد کنگ ۽ وتی
 تجربگ ہم سرکت آنت ۽ کہ چه همے آشوبی جھد ۽ بلوچ راجی ززمبشت ۽ یوسف
 عزیز مگسی، حسین عنقا ۽ عبدالعزیز کرد ۽ ڈولیں باسائیں راهشون نسیب ۽
 کپت۔

دومی نیمگ ۽ همے وهد ۽ کہ اے آشوبی ززمبشت برجاه آت، آئی ۽
 کش ۽ کراں چوشیں کس یا ٹولی اوں هست آت کہ آبس ونگڈیں هبر
 (لفظی) ۽ ہد ۽ جھد ۽ منوگرات آنت، کہ چراہاں گیشتر گوں وهد ۽ گوزگ ۽
 هواری ۽ جھد ۽ کشکانی دیم ۽ اڑاند جوڑ بوت آنت۔ چه ساؤتھ ایشیا ۽ برطانیہ ۽
 درآہگ ۽ رند بلوچستان ۽ آجونی ۽ بگر دانکہ پاکستانی کبزہ ۽، اے وهد ۽ بلوچ
 مہلوک ۽ قلات اسٹیٹ نیشنل پارٹی ۽ کہ ہمالیکہ آت، آہما 107 سالانی آشوبی
 ززمبشت ۽ برورد آت۔ برطانیہ ۽ چیردستی ۽ تاکت ۽ زور ۽ گوں نوک جوڑ
 بوتگیں پاکستان ۽ ہماروچ ۽ کہ بلوچستان ۽ سر ۽ کبزہ کت، پدا همے روچ ۽ کہ

آئی ء کبزہ ء ہلاپ ء بلوچ ء گھگیری ات، اے عمل اے ہبرء شاہدی دنت کہ
 اے ڈیہ ء چہ پیسء آشبوی زرمبشت ء روٹگ کل انت۔ پاکستانی زورگری ء
 ہلاپ ء یکٹلیں جھد، پاکستان ء کیشا تئیں راجی سوچ ء رد کنگ ء اے ڈول ء وتی
 بلوچ راجی پچار، ربیدگ، زبان ء گوستانک ء زندگ دارگ ہمے غور ء پکر ء
 عمل ء فلسفہ ء سرء بیسہ دارگ ء کمال انت۔

زورگریں پاکستان ء ہلاپ ء چہ ہتباد سالاں گیش بر جاہیں بلوچ
 راجی زرمبشت ء گوں بازکیں آسراتی ء نگلیگیں جاورالاں زروگر ء نوکیں لشکری
 ازبابانی دیم ء دارگ ء گوں نہ تھنا وتی جھد ء یکٹلی بر جاہ داشتگ بگندے بلوچ
 راجی شعور ء پھتہ کنگ ء نوک نو آبادیاتی راہبند ء پاکستان ء بے ہدیں جھد ء ابید
 ہم آئی ء راجی پچار ماں بلوچ سماج ء تہ ء متارینگ ء بے سوب کنگ ء ایٹی ء
 ہواراے دگ ء بہ ہیسیت ء یک راجے بلوچ ء جتاہیں پچار ء زندگ دارگ
 کہ آئی ء تہ ء بلوچ راجی گوستانک، زبان، ربیدگ، راجی بامرد ء سیمسرانی
 پہازگ ء بلوچ راج ء چہ مذہبی، ہندی ء زبانی بنیاد ء بھر ء بانگ کنگ ء دراہیں

پاکستانی پندلانی بے سوب کنگ ء بلوچ راجی ززمبشت ء ہاسیں کردیے، کہ
ماآہان ء وئی ززمبشت ء سوبمندی گوشت کن ایں۔

اے دراہیں کار ء کرداے گپ ء شادی ء دینت کہ غور ء پکر ء
عمل ء فلسفہ ء سر ء بیسہ داروکیں آشوبی ززمبشت گوں یڈول ء برجاہیں
جھداں یک پیم سوبمندی ہم گر آنت، اے ہبر ء زندگیں درورے استیں
بلوچ راجی آجونی ء ززمبشت انت۔ چریشی ء ابید "غور ء پکر ء عمل ء فلسفہ" ہما
بٹاک باز ء بے عملی ء سر ء بیسہ داروکیں مردمانی ہاتر ء یک درونتے کہ آھے
سرپد بوت آنت بلوچ راجی ززمبشت بلوچ مہلوک ء راشعور دیگ ء بے سوب
بیت، ززمبشت ء سری روچاں ہھے گوشگ بوت کہ اے ززمبشت آوکیں
چیزے روچانی تہ ء بے سوبی ء دنزاں گار بیت۔ بلوچ راجی ززمبشت ء تہ ء غور ء
پکر ء عمل ء فلسفہ ء سر ء بیسہ نہ داروکیں مردمانی چندے ہمر وچیکیں و تگڈیں
گپ ء ہبرچو اے ڈول ء ات آنت۔

1- ززبشت ء گل آنی چے ضرورت؟

کجام اوں آشوبی ززبشتے ء و ہدے کہ مردم وتارا آشوبی ہم بہ گوش
 انت ء عمل ءے بستار ء ززبشت ء تہ ء وتی کرد ء ادا کنگ ء بے سوب بہ بنت۔
 گڑا آچہ درستاں پیسر ززبشت ء تہ ء گل آنی ہلاپ ء پاد کاینٹ، چچی ء کہ
 آشوبی ززبشتانی تہ ء گل آشوبی راہبندانی پابند بنت، اود ء آشوبی راہبندانی
 پاسداری کنگ اولی شرط زانگ بیت، ماں آشوبی ززبشتانی تہ ء آشوبی گل آنی
 بھر جوڑ بوگ ء اود ء وتی کرد ءے پیلو کنگ ء ہاتر ء وتی زند ء تو امیں واہشت
 کٹنگ لوٹ آنت، بلئے بے عمل میں مردمانی گور ء گربانی دیگ ء جز بہ نہ بیت۔
 اے وڑیں مردم اچ وتی زات ء بے عمل میں مردم بنت، بلئے دومی نیمگ ء
 ززبشت ء جھد بر جاہ انت، گل، ززبشتانی تہ ء دماگ ء کرد ء پیلو کنگ ء آنت،
 گڑا پے چوشیں بے کردیں مردماں وتی زات ء رکینگ ء یکیں وڈ ڈول ہمیش پشت
 کپ ایت کہ نرندگ بندات بکن انت۔ کہ اود ء اے گپ ء سر ء زور دیگ
 بیت کہ ززبشت ء تہ ء گل آنی کار نیست۔ اے مردم وتارا آشوبی باور کنائینگ

ءوتی ہمے بحث ءراگیش وزن دیگ ءهاتر ءگوش آنت کہ ززمبشت ءتہ ءگل ء لوٹ رندی ہبرے۔

پہ سہتے ءهاتر ءے ہبر ءمن آیں کہ زاتی بستار ءاوں کار کنگ بیت، بلئے وہدے کہ ایشانی گپ ءکرد دوینانی چار ءبچار ءکن ءے تاہمے گندگ بیت کہ ایشانی کردتھنا ہشکیں گپ کنگ ءجاہ ءبندوک انت ءراستی ءاے وتی سرء مودے ٹال ءے کر بان کنگ ءہمت ءنہ دار آنت ءدومی نیمگ ءزاتی بستار ءوتی کرد ءپیلو کنگ ءهاتر ءآہانی گور ءھچ پیہمیں پروگرامے نہ بیت، یک کسے اگاں ہچ گل ءبھر جوڑ بوگ نہ لوٹ ایت، گڑا آ آشوبی ززمبشت ءتہ ءچون ءے چے پیم وتی کرد ءپیلو کت کنت۔؟

راستی ءچوشیں مردم ززمبشت ءتہ ءگوں گل آنی ہلاپ کنگ ءوتی بے کردے ءجواز دیگ ءجھد ءکن آنت، چہ ءکہ ہما مردم کہ غور، پکر ءعمل ءبنیاد ءززمبشت ءبھر جوڑ بوگ آنت، آاے ہبر ءشر زان آنت کہ آشوب یک مردمی گوازی یے نہ یے کہ آئی ءیک زاتے وتی کوپگاں بہ کنت۔

آشوب یک سرجمیں سماجے ۽ هوریں جیڑھے، کہ آهوریں بنیاداں آشوبی گل
 آنی وسیلہ ۽ آرگ بیت ۽ آشوبی زرمبشتانی تہ ۽ گلانی ہلاپ کنگ وت آشوبی
 زرمبشت ۽ ہلاپ کنگ انت۔ ہما مردم کہ عمل ۽ بستار ۽ آشوب ۽ بھر جوڑ نہ
 بنت، گڑا آوتی کش ۽ گورانی مردماں ونگڈیں ترانانی تہ ۽ دور دینت کہ آہم چہ
 عمل ۽ کشکاں وت ۽ بہ پھریز انت ۽ اے مردم آشوب ۽ کشکانی سر ۽ کننگ
 رچوک جوڑ بنت۔

2۔ زرمبشت ۽ تہ ۽ شعور ۽ کمی انت؟

بے کردیں مردمانی یک دگہ مز نہیں ہیالے چوش انت کہ آوتارا
 سرکیلیں اگل ۽ واہند لیک انت ۽ اید گراں چہ اگل ۽ زبھریں مردم سرپد
 بنت۔ اے مردم مدام ہمے گپ ۽ کن انت کہ "زرمبشت ۽ گل آنی تہ ۽ شعور ۽
 کمی انت۔" اے ہمک و ہدوتی کش ۽ گور ۽ مردمان ۽ اے باور کنائینگ ۽ جہد ۽
 بنت کہ زرمبشت ۽ تہ ۽ شعور ۽ کمی انت، زرمبشت ۽ تہ ۽ لیڈر شپ نیست انت،
 زرمبشت ۽ تہ ۽ پالیسی ۽ پروگرام نہ بوگ ۽ برابر انت، زرمبشت چوش نہ جنز

انت ء چوش بجز انت، زرمبشت ء ہمے کمی آنی سوب ء ما آئی ء بھر نہ ایں ء دگہ
دگہ ----

چوشکہ اے مردم زات ء وت زرمبشت ء تہ ء وتی کردیے پیلوکت نہ
کن انت ء نیکہ ایشانی تہ ء عمل کنگ ء جرات ہست انت، نون وتی ہمے بے
عمل ءے ء جواز دیگ ء ہاتر ء وتارا زانت ء زانگ ء ہزانگ ء سر جمیں
زرمبشت ء "بے زانت" گوش انت۔ چہ ہمے گپ ء گالاں لہتیں جست
پادکانت، کہ اگاں زرمبشت ء تہ ء شعور ء کمی انت گڑا آئی ء گوشگیں ہپتا دیں
سالاں بل، تھناہمے گوشگیں بیست یں سالانی میان ء بچار، اے بیست سالانی
میان ء یک روپے وتی جاہ ء پہ یک گھنٹہ یے ء ہم زرمبشت اوشت ء آماج نہ
بوٹگ۔ یک زرمبشتے گوں ابیدر ء شعور ء بیست سال بغیر کسانیں اوشتے ء وتی
روانی ء چے پیم بر جاہ داشت کنت۔ ؟ چریشی ء ابیدما بلوچ خطہ ء ہمسائیں سیاسی
زرمبشتانی سر ء سر سری چسے بہ جن ایں، چراہاں ہچ اوں زرمبشتے ء اینکس زلم ء
زوراکی ء تاکتانی دیہپانی کنگ نہ کپتنگ، کہ اینکس بلوچ زرمبشت مدام آہانی
دیہپان انت۔

اے دمگ ء بازیں سیاسی زرمبشاں وتی وجود داشت کت نہ کتگ،
 یلئے بلوچ راجی زرمبشت ء نہ تھنا وتی زرمبشتی بستار داشتگ، بگندے وتی ہدیہ بندے
 تہ ء یڈول ء سو بھندی اوں گران انت۔ مرچی بلوچ راجی زرمبشت ء بوت کت
 ہرا راں نزوری بہ بنت، یلئے اے ہمے زرمبشت ء آشوبی شعور انت کہ چہ کوہ
 البرز ء بگرداں کوہ سلیمان ء بلوچ پچار تاکتور تریں سامراجی تاکتانی میان ء نہ
 تھنا زندگ انت، بگندے مھکم ء منظم انت۔ اے بلوچ راجی زرمبشت ء آشوبی
 شعور ء برکت انت کہ زور گرے دراہیں پندل (بلوچ ء رازبان، مذہب، علاقہ ء
 قبائلی بنیاد ء بھر ء بانگ ء کنگ ء جھد کنگ، جغرافیائی مٹ ء بدلی ء آرگ، وتی
 کاس لیساں مھکم دارگ ء آہاں بلوچ مہلوک ء ہلاپ کار مرز کنگ) بے سوب
 کتگ انت ء بلوچ ء راتھنا بلوچ ء بنیاد ء یکجاہ کتگ۔ زور گریں پاکستان ء توامیں
 گوہنگیں (فرسودہ)، تیکی ء مذہبی کارڈ بلوچ راجی زرمبشت ء شعور ء چیلنج کتگ
 انت ء بلوچ چاگر دے دیمر وی دوستیں پکران ء سان بکشاگ ء ہر چوینیں زاتی ء
 تیکی بھر ء بانگی آنی پندلانی دیم داشتگ، ہمے سوب انت کہ ہمک زات ء تیکانی
 پکر ء مردم مرچی زرمبشت ء تہ ء وتی کردے پیلو کتگ ء انت۔ مرچی سلاہ بندیں

جھدء بگر دانکہ مہلوکی سیاستء درا بلوچ زالبولانی جراتمندیں جھدء گوستانکی
 جھدہمے آشوبی ززمبشتء پیداک کرتگیں شعورء برکت انت۔ اگاں چرے
 دراہیں گپء گالاں پدہم کسے گوش ایت کہ بلوچ راجی ززمبشتء شعورء کمی
 انت، گڑا آئیء شعورء نوکیں ماناء بزانتے (تشریح) دیمء آرگ لوٹ ایت۔

3۔ لیڈرےء شوکداریں زانکار

ہمے مردم کہ یک نیمگے پہ کارکنگء ہاترء ماں ززمبشتء
 بھر بوگء دل جن آنتء پہ ززمبشتء یک کسانیں کربانی یے دیگء ہاترء
 ہم تیار نہ بنتء دومی نیمگء لیڈرےء شوکء ہم دار آنت، کہ ززمبشتء
 ہرچ بیسلہء پالیسیانی باروء مئے عالمیں شورء سلاہ زورگ بہ بنت۔ ززمبشتء
 دراہیں تکانی سرپد بوگء ہاترء المی بیت کہ توت عملی بستارء ززمبشتء بھر
 جوڑ بہ بےء اے یک جھانی راستی یے دانکہ توت عملی بستارء ززمبشتء بھر
 جوڑ مہ بے توج ززمبشتہء جیڑہانی سرء دزرس داشت کت نہ کنے۔ وہدیے
 کہ تئی تہء عملے بستارء چیزے کنگء جرات مہ بیت، گڑا ززمبشتء

تہ آہمیں راہشونی ء بستار وتی جاہء، ترا زربستہ ء بکنی لوٹانی زانت اوں نہ
بیت۔

پہ آشوبی زربستہاں اے ہر بے ہدالم انت کہ آچا گرد ء زاننکاریں
طبقہ ء گوں زربستہ ء بندوک بہ کن انت، چئی ء کہ زاننکاریں طبقہ و ہدے کہ
عمل ء بستار ء گوں زربستہ ء ہمگر نچ بیت گڑا آ زربستہ ء چار ء بیچار ء باز
ہرتی ء گوں کت کنت۔ زربستہ ء تہ ء تنقید ء خود تنقیدی ء گھتریں چا گردے
پیدا کت، زربستہ ء تہ ء زانشتی، پٹ ء پولی راہشونی ء کرد ء پیلوکت کنت
۔ زاننکاریں طبقہ و ہدے کہ عملی بستار ء گوں زربستہ ء ہمگر نچ بنت، گڑا آ
زربستہ ء تہ ء یہ وتی پھاژگ ء ہنکینے (محفوظ زون) ٹھینگ ء بدل ء گربانی ء
دیگ ء پیش گام بنت۔ بلتے ہما مردم کہ عمل ء بستار ء زربستہ ء بھر بوگ
ہم نہ لوٹ انت، وتارا ہمک و ہداں یک بہ ہپا زتیں ہنکینے ء تہ ء دارگ ء
جھد ء کن انت ء دومی نیمگ ء لیڈر ء ء شوک ء اوں دار انت۔ ء و ہدے کہ
چہ زربستہ ء نیمگ ء یہ وت ء یک ہاسیں دلگوشی یے نہ گند انت گڑا اے

مردم یکدم زرمبشت ء لیکہ ء چپ ء روانت ء آئی ء ہلاپ کارکنگ بندات کن
آنت۔

4۔ ماں زرمبشت ء ہمک گوراں دلپروشی انت؟

اے یک تتچکیں ہریے کہ کجام اوں جھدکاریے اگاں یک پیم ء
جھد ء فلسفہ ء سر ء بیسہ بدارایت گڑا آ جھد کار کدی ہم چہ زرمبشت ء دلپروش
نہ بیت بلتے ہمک ہماکس کہ آچہ عمل ء دورانت گڑا آ یک پیم ء دلپروشی ء
آماج بیت۔ کجام اوں سیاسی یا آشوبی زرمبشتے ء "دلپروشی" آئی چار ء بچار ء بکن
اود ء ترا ہما مردم دلپروش گندگ ء کاینت کہ آرزومبشت ء تھناٹاک بازی (لفاظی)
یے سرپد بنت۔ آشوبی زرمبشت انچیں جاوراں ودیگ بنت، کہ اود ء
ہرنیمگاں زلم ء زور کی ء راج بہ بیت، مردم ء آزاتی ء کدران ء ژانگول کنگ
بہ بیت، ہمود ء کہ سامراجیت ء بالائی بہ بیت، اود ء یاگی پیدا ک بنت، کہ آ
غور ء پکر ء عمل ء فلسفہ ء سر ء سرجم بیسہ دار آنت ء وتی زاتی زند ء دراہیں
آسرائیاں ماندار انت ء میدان ء دور کن آنت، اے جاورہال ء تھنا ہما مردم

آشوبی کاروان ء بھر جوڑ بوت کن انت کہ "کینٹلیس جھد" ء فلسفہ ء سر ء بیسہ دار انت۔ ایشی ء ابید ہا مردم مارا مدام دلپروش گندگ ء کاینٹ کہ آ ززمبشت ء تہ ء عمل ءے کردیلو کنگ ء چہ زبھر انت۔

اے ہم یک ابرمی عملے کہ ہر ہا مردم کہ آوت دلپروش بنت تا آہاں ہر نیمگ ء، ہر چیز دلپروش گندگ ء کنیت۔ ہمیشکہ بے کردیں مردمانی دیواناں مدام "دلپروشی ء ثرانانی" راج بیت، ماہیجر چر اہانی دیواناں بہ حوصلہ ء پہ ززمبشت ء پائید گندیں امیتے داشت کت نہ کن ایں۔ اے مردم مدام چہ وتی "وہد زوالی ء ثران ء" اے باور کنائینگ ء جھد کن انت کہ چہ ززمبشت ء مردم دلپروش انت، اود ء کہ یک نیمگے مردمانی دلپروشی ء گپ کنگ بوگ ء انت، گڑادومی نیمگ ء مردمانی ٹولیانی ٹولی روگ ء ززمبشت ء بھر جوڑ بوگ ء انت۔ پوشیں مردم دراہیں چیزانی گندگ ء ابید ہم وت ء وتی دیواناں اے باور کنائینگ ء جھد ء بنت کہ "مہلوک چہ ززمبشت ء دلپروش انت۔"

بلوچ راجی زرمبشت چه گو سنگیں بیست سالان یک پیم ۽ جنزان انت
 ۽ اے بیست سالانی میان ۽ اے "بے کردیں مردم" یک پیم ۽ یکیں گپ ۽
 سر ۽ ورد کنگ ۽ انت کہ چه جھد ۽ مردم دلپروش انت۔ اگاں اے بیست
 سالانی میان ۽ بیست روچ ہم مہلوک چه وتی زرمبشت ۽ دلپروش بوت میں گڑا
 اے زرمبشت دیر ات کہ آسر بوتگ ات، چوشکہ آشوبی زرمبشتانی تہ ۽ پیش
 کدمی ۽ پدکنزگ ۽ کارڈول شور بندی (منصوبہ) ۽ حساب ۽ کار مرزگ بنت۔
 برے زرمبشت ۽ راگوں شدت ۽ پیش کدمی ۽ جاہ ۽ آرگ بیت ۽ برے آئی ۽ را
 پُشت دارگ بیت (بزاں دفاعی پوزیشن ۽)۔ اے دراہ زرمبشتی شور بندی ۽
 بھرانہ۔

ایشی ۽ ابید زرمبشتانی تہ ۽ ردی بوت کت کن انت ۽ نزوری ہم بوت
 کت کن انت ۽ اے ردی، نزوری ۽ شور بندیانی سر ۽ ہمک وهداں گپ ۽ تران
 ہم کنگ بنت، تنقید ۽ اہتلاپ دارگ ۽ گنجائش اول بیت، تاکہ ہماکارانی تہ ۽
 گیش گھتری آرگ ۽ گنجائش بہ بیت، بلے اے دراہیں جاوال ۽ مراد ہچ
 ڈول ۽ ایش نہ انت کہ جھد کاریا کہ مہلوک چه وتی زرمبشت ۽ دلپروش انت،

البت دلپروش تھنا ہمارا مردم بنت کہ عمل ئے بستارء گوں زز مبشت ء سیادی نہ دار آنت، ہمارا دمان ء مہلوک مایوس گندگ ء کنیت۔ متلب ایش کہ ہُشکیں و تگڈیں ہبر (لفاظی) ء سرء بیسہ داروکیں مردم اچ وت ء دلپروش بنت، آہان ء وتی دلپروشی ء گمان (اندازہ) نہ بیت، کہ ہمانی ء سوب ء آ مہلوک ء دلپروش سرپد بنت۔

5- ہرج کارء سرء نکتہ چینی

سماج ء تہ ء گیشتر ہمے گندگ بیت کہ دراہیں جیرٹہانی سرء نکتہ چینی کنوکیں مردم سماج ء رد کر تگیں یا کہ چہ وت ء پارگیں مردم بنت۔ آشوبی یا کجام اول سیاسی زز مبشت ء گل ء زز مبشت ء ہرج کارء سرء لنکک چست کنوک چہ زز مبشت ء نیمگ ء رد کر تگیں مردم بنت۔ اے وتی ری ایکشتری تب ء سوب ء زز مبشت ء ہرج کار، باز وهداں سرجم ء سوبمندیں کارانی سرء ہم لنکک چست کن انت۔ زز مبشتی کجام اول کارے ء رد عمل ء اے مردم لنکک چست کن انت ء گوش انت کہ پلاں کارء چوش اناناں بگندے چوش بوگی انت،

اے کارچوش کنگی نہ ات، پلاں جاہء شور بندی نزورات، اے بے پائیدگیں
 پروگر اے ات، اے مردم بے پائیدگ انت، اگاں من آہانی جاہء بوت مین
 آں تہ من چہ آہاں گیشتر کار کتگ ات ء دگہ دگہ۔۔۔۔ اگاں مھے مردمان ء
 تھناپہ یک منٹے ء ہاتر ء مھے گوشنگ بہ بیت کہ شرانت شمتے دراہیں ہبر راست
 انت، شماہمت کن ات چندے زز مبشتی زمہ واری وتی کوپگاں بہ زورات ء
 چرہاں کے گھتر کار بہ کن ات ء پیشد ارات۔ گڑا بچار کہ اے مردمانی پداوں
 گار بنت۔

چوناہی ء اے مردم بے کردے ء ہمینکدر آماج بنت کہ آہانی
 نفسیاتی اسر چرہانی سُر پراں مارگ بنت۔ بے عملی ء نفسیاتی اسرانی سوب ء اے
 مردم ہرچ وھدچہ وت ڈن بنت، ہرچ یک جیڑھے ء سر ء وتی دگہ
 چپیں (یا کہ جتائیں) پتہ یے دیم ء کار انت، کہ چرہی ء لس مردم آئی ء
 ہمر وچیکیں نکتہ چینی آئی سوب ء بیزاری بنت ء چرہی ء دور مچک ء جھد ء کن
 انت ء یک انچیں وھدے کئیت کہ اے مردم چاگردی ایوکی ء آماج بنت۔

آسر

"آشوبی جھد: زانت، عمل ۽ بے عملی" اے بنگپ ۽ گچین کنگ ۽
 بنیادی مکد ایش انت کہ آشوبی زرمبشت ۽ تہ ۽ زانت، عمل ۽ بے عملی ۽ سر ۽
 یک مھکم ۽ جان سلا متیں گپ ۽ گالے بنگچ کنگ بہ بیت۔ اے سرہال ۽ سر ۽
 بلوچ راجی زرمبشت یک جیرھے ۽ بستار ۽ زورگ ۽ آئی ۽ سر ۽ گپ کنگ بہ
 بیت۔ اے سرہال ۽ سر ۽ تران کنگ ۽ بتکی مکد ہم ہمیش ات کہ بلوچ راجی
 زرمبشت ۽ سر ۽ استیں ہماہاسیں سوچ ۽ سر ۽ گپ ۽ گال کنگ بہ بیت کہ آہاں
 علم ۽ عمل ۽ میان ۽ یک لکیرے کش اتگ۔ انچو کہ اے سرہال ۽ آشوبی جھد ۽
 بنیادی فلسفہ، غور ۽ پکر ۽ عمل ۽ سر ۽ گپ ۽ گال کنگ بوت ۽ چرائی ۽ اے
 پدرانہ ہم کہ غور ۽ پکر ۽ عمل ۽ فلسفہ ۽ ابیدھج آشوبی جھدے وتی وجود ۽
 برجاہ داشت نہ کنت۔

گوں اے بنگپ ۽ سر ۽ تران کنگ ۽ ما اے جاہ ۽ سر بوت ایں کہ
 آشوبی زرمبشت ۽ تہ ۽ استیں بے کردی ۽ بٹاک بازی (لفاظی) ۽ تب پہ

زربستہ ء شوک ء نادر اہی ء سوب جوڑ بیت۔ بے کردی ء بٹاک بازی ء سرء
بر جمیں چاگرد نہ تھنا زربستہ ء تہ ء بے کردی ء ودین ایت بگندے زربستہ ء
تہ ء مایوسی، دلپروشی، ء ونگڈیں گپ ء گالانی پیدا کنگ ء سوب اوں جوڑ
بیت۔

آشوبی زربستہ تہ ء نگد، اھتلاپ ء جست ء پرس ء رانہ تھنا رزشت
دیگ بیت، بگندے نگد ء اھتلاپ دارگ ء ہاتر ء چاگرد ہم جوڑ کنگ بیت، کہ
چرائی ء زربستہ ء دیمر وی ء مھکمیں بنیاد ایر کنگ بوت کنت، بلئے ہمے ڈول ء
کہ بے عملی ء بٹاک بازی (لغاطی) ء بر جمیں چاگردے ء وتی بے عملی ء چہ
آشوبی لیکھے ء دزبرداری ء اھتلاپ ء تنقید ء نام دیگ بیت، ایٹی ء چہ نا تھنا نگد ء
اھتلاپ ء چاگرد مسخ کنگ بیت، بگندے نگد ء اھتلاپ ء نام ء وتی لیکہ ء چہ
دزبرداری ء چاگرداوں مھکم بیت۔

پہ آشوبی زربستہ تہ اے ہبرالم انت کہ زربستہ ء تہ ء یا آئی ء کش ء
گوراں ودیگ بوؤ کیں بے عملی ء ونگڈیں تران ء سرء بر جمیں چاگرد ء ہلاسی ء

ہاترے آشوبی بنیاداں زرمبستانی تہ ۽ یا کہ آئی ۽ کش ۽ گوراں اے بنگپ ۽ سر ۽
گپ ۽ گال بندات بہ کن انت، چینکس گیش اے چاگرداوپارکنگ بوت یا کمار
کنگ نہ بوت گڑا اے چاگرد ہمینکس ترمندی ۽ گوں زرمبشت ۽ روتگاں و لگوج
کنگ ۽ سوب جوڑ بیت۔ پمیشکہ ہاسکار زرمبشت ۽ تہ ۽ نگدی ۽ اہتلاپی چاگرد ۽
را آشوبی بنیاداں مہکم دارگ بہ بیت، تاکہ نگد ۽ اہتلاپ دارگ ۽ چاگردیے ۽
وسیلہ ۽ ناتھنا بے کردی ۽ بٹاک بازی ۽ برجمیں چاگرد ۽ ہلاسی ممکن بہ بیت،
بگندے زرمبشت ۽ روتگ آشوبی بنیاداں مہکم بہ بنت۔

ہلاس

”آزات“ کتابک (کتابچہ) بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آزاد ۽ یمگ ۽ بلوچ نودر برانی آشوبی هیلاکاری ۽ بہرے۔ ”آزات“ جتانیں وهداں، جتانیں سرہالانی سر۽ چاپ ۽ شنگ کنگ بیت۔ اے کتابک ۽ مول ۽ مراد بلوچ نودر برانی میان ۽ آشوبی سرہالانی سر۽ گپ ۽ تران (ڈسکشن) بندات کنگ انت۔

”آزات“ دومی کتابک ۽ سرہال ”آشوبی جھد: زانت، عمل ۽ بے عملی“ انت۔ دگنیاء آشوبی زانت کار گشتت کہ آشوبی جھد ۽ بنیاد چہ غور ۽ پکر ۽ بیت، بلے آشوب ۽ راتاں وتی مرادانی منزل ۽ سرکنگ ۽ ”غور ۽ پکر“ ۽ راجہ عمل ۽ جاہاں گوازیگ کپ ایت۔ چریشی ۽ ابید آشوبی غور ۽ پکر ہشکلیں داوایے جوڑ بیت۔ انچو کہ پاؤ لوفرائے گوش ایت ”گال ہما وهد ۽ سرجم بنت کہ تو آہاں گوں عمل ۽ ہمگر نچ بہ کن۔ چوشکہ آشوبی زرمبشت ۽ تہ ۽ ہشکلیں ہبر (یا ونگڈیس تران ۽ لفاظی) وت یک گیر آشوبی رویہ یے۔ ونگڈیس گپ ۽ گال سچ ڈول ۽ یک آشوبی زرمبشت ۽ پیداک کنگ ۽ سوب جوڑ نہ بنت، بگندے چوشیں رویہ کجام اوں برجاہیں زرمبشتانی روتگاں گیش نزور کن انت۔